

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial Library City

in на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК VII.

Ч. 91.

ЧЕТВЕР, 30. ЛИПНЯ 1925.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, JULY 30th, 1925.

No. 91.

VOL. VII.

74,000 МАЙНЕРІВ В СААРСЬКІЙ ДОЛИНІ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

Французькі окупаційні війська охороняють майні і приватну власність в страйковому районі.

БЕРЛІН, 28. липня. — 74 тисячі майнерів в Саарській долині вийшли вчора на страйк. В симпатії до майнерів застрайкували також металеві робітники і внаслідок того індустріальне життя в тому районі заглохло. Майні і приватну власність в страйковому районі охоро-

нюють французькі окупаційні війська. Проти страйкерів виставлено тяжко озброєні тенки, які є готові до негайної акції. Саарська долина, в якій вихув генеральний страйк майнерів, належала перед війною до Німеччини. Тепер вона є під правлінням Французів.

СТОРОННИКИ ШЕРМАНА РОЗПОЧАЛИ ПРАЦЮ В МАЙНІ РОЗДЕЙЛ.

Компанійні урядники кажуть, що в майні працює лише 25 майнерів на підставі агітменту "Ю. М. В. оф А."

ДРОМГЕЛЕР, Алта., 27. липня. — Незначна частина майнерів, симпатиків Шермана, розпочала в суботу працю в майні Роздейл під чартером "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка". Урядники майні заявляють, що працює лише 25 майнерів. Дистриктовий президент "Ю. М. В. оф А." Шерман вийшов в п'ятницю під охороною поліції до Роздейл і каже, що мав там дуже "успішний" мітинг, бо всі присутні голосували повернути до "Ю. М. В. оф А." і

приняти її агітмент з власниками копалень. Однак на мітингу були присутні лише ті, котрих дозволив впускати Шерман. Поліція стояла на мості, що веде до компаніїної власності, і не впускала нікого небажаного для Шермана. Провінційна поліція арештувала в п'ятницю Луїса Гейнера й Сесіла Терріса в зв'язку з нападом на Шермана. Оба вони були попередньо арештовані за пикетування "Ей-Бі-Сі" майні і знаходилися на волі за бездом.

КОМУНІСТИ АВСТРАЛІЇ ПРОТИ ВІЗИТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛОТИ.

В австралійських портах стоїть безчинно більше як 70 кораблів, з того 46 в Сідні і 22 в Мелбурні.

СІДНІ, Нью Савт Вейлс, Австралія, 28. липня. — Візита американської флотії стає предметом нападів зі сторони робітничої й радикальної преси. Офіційний орган австралійської Комуністичної Партії помістив статтю під наголовком "Флота є ворогом робітників, однак моряки є товаришами членами". Члени "I.W.W." ("Промислових Робітників Світа"), які появилися тут перший раз за вісім років, відбули мітинги, на яких критикували візиту американської флотії. Урядники Робітничої Ради

Нью Савт Вейлс кажуть, що 120 тисяч робітників видали маніфест підписаний: "Ваші за Соціалну Революцію". Двох американських моряків поранено під час бійки. МЕЛБУРН, Австралія, 28. липня. — Від часу, як відібрано реєстрацію моряцькій юнії дня 4. червня, страйк моряків поступово поширюється. В австралійських портах стоїть тепер безчинно більше як 70 кораблів, з того 46 в Сідні і 22 в Мелбурні. Тисячі моряків є без роботи і багато індустрій починають відчувати вплив страйку.

НЕ МОГЛИ ПОВИТАТИ АМЕРИКАНЦІВ ЧЕРЕЗ СТРАЙК ПАЛЯЧІВ.

Палачі на кораблі застрайкували, коли члени уряду мали відвідати на привітання американської флотії.

МЕЛБУРН, Австралія, 24. липня. — Палачі на кораблі "Віруна" відмовилися працювати, коли 1,000 гостей федерально-го уряду були готові відвідати з порту на офіційне привітання надходячої американської флотії. Внаслідок того поїздку закінчено. Палачі застрайкували тому, що на кораблі знаходився прем'єр Брус, який в своїй промові минулого тижня поганю висловив про морських робітників. Палачів задоволено, що

премієра нема на кораблі, однак вони цьому не вірили і не пішли до роботи, внаслідок чого корабель не відплив в призначене місце. У ФРАНШІ АРЕШТОВАНО 100 КОМУНІСТІВ. ПАРИЖ, 21. липня. — В місті Бресті поліція арештувала більше як 100 комуністів. Їх обвинувачується в спробі викликати бунт серед робітників в морському арсеналі та серед моряків на військових кораблях.

Польські жовніри убили радянського офіцера

МОСКВА, 24. липня. — Радянський уряд одержав знад польського кордону відомість, що польська патруля застріляла радянського офіцера, який був командантом відділу радянської прикордонної сторожі.

Звідомлення каже, що польські жовніри перейшли радянський кордон, зловили радянського офіцера і перевірили його на польську територію, там його убили.

Радянський уряд вислав в цій справі спеціальну комісію, яка на місці має розслідувати злочин польських жовнірів. Новий злочин польських жовнірів викликав в Радян-

ПОЛЬСЬКЕ ЗВІДОМЛЕННЯ ПРО УБИЙСТВО.

ВАРШАВА, 24. липня. — Польське звідомлення про убийство радянського офіцера на польсько-радянському кордоні звучить так: Радянський офіцер підійшов до польської прикордонної патрулі і почав переконува-

ти жовнірів, щоб вони стали більшовиками. Жовніри мовчали і офіцер взяв це за знак згоди та перейшов кордон. Як лише він вступив на польську територію, жовніри вийшли в нього свої карабіни і вбили його на місці.

Радянська патруля занепокоєна тим, що її командант не вертає, нерейшла на польську територію, щоб його відшукати. Між радянською і польською патрулями вивалася боротьба, але що поляків було менше, вони втікли на захід. Радянські жовніри взяли тоді тіло свого убитого офіцера і повернули на радянську територію.

В БОРДО АРЕШТОВАНО ДВОХ ШВАЙЦАРСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Французькі війська в Мароко евакуували без боротьби перший пост лінії, що охороняє Квезан.

БОРДО, Франція, 26. липня. — Тут арештовано вчора швайцарських комуністів Аафреда Шмітта й Германа Ешера, які прибули з Марока, звідки їх прогнали французькі власті. Поліція каже, що вони мали фотографії стратегічних позицій у французькому Мароко, як також літературу закликаючи до бунту французьких жовнірів в Мароко.

ПАРИЖ, 28. липня. — Французька головна квартира в Фезі доносить, що французькі війська в Мароко евакуували без бою перший пост лінії, що охороняє Квезан. Пост цей лежить около сім миль на північ від Квезану. Французи одержали відомість, що племя Джебаля дістало приказ перевести наступ на Квезан, і тому евакуували згаданий пост.

ПОМЕР НІМЕЦЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПОСОЛ ЕМІЛЬ АЙХГОРН.

Покійний був в 1919 році шефом поліції в Берліні і на тому становищі допомагав комуністичній революції.

БЕРЛІН, 28. липня. — Еміль Айхгорн, комуністичний посол до парламенту, помер в Берліні 1919 р. і на тому становищі допомагав комуністичній революції, яка змала до захоплення Берліна і центрального уряду. Невдача революції примуси-

ла Айхгорна уступити з шефом поліції, однак невдовзі після того він з'явився вибраний послом до парламенту. Проти Айхгорна виставлено було кілька обвинувачень в державній зраді, однак його ніколи не потягнуто перед судом через те, що він користувався посольською нетикальністю.

Польських комуністичних послів викинено з союму за протест проти ухвалення земельної реформи

ВАРШАВА, 22-го липня. — Польський сойм був вчора видившем бурливих сцен, коли кінчилася дебата над законопроектом польського уряду про земельну реформу.

Комуністичні послы почали гостро протестувати проти законопроекту і президент сойму приказав їм вийти з сали. Коли вони відмовилися це зробити, соймова сторожа на приказ президента силою викинула їх з сали засідань. Після того сойм ухвалив законопроект.

Власники великих земельних посідастей дозволяється задержати на свою власність 150 гектарів землі близько міст і промислових осередків, 450 гектарів в чисто сільських о-

КАБЛЕГРАМА КАНТОНСЬКОГО УРЯДУ ДО АМЕР. ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

Уряд Полудневого Китаю просить допомоги американських робітників проти закордонних імперіалістів.

ВАШІНГТОН, 25. липня. — Американська Федерация Праці одержала від нового кантонського (полуднево-китайського) уряду каблеграму з проханням допомогти китайському народові освободитися від несправедливих і нерівних договорів з великими державами.

Каблеграма кінчиться такими словами: "Китай повстає тому, що глибоко відчуває обиду й несправедливості, які наносять йому бездушні експлоататори. Він не може довше перенести ці обиди й несправедливості. Китай звертається до вас, бо він увірений, що ви, познайомившись з фактами, не дозволите своїм урядам продовжати їх нелюдську політику в нашій країні навіть протягом одного дня".

Каблеграма наспіла на імя президента Федерация В. Гріна і є підписана міністром закордонних справ полуднево-китайської республіки. В ній виказується, що теперішні події в Китаю є викликані його міжнародними нерівностями. "Ми є увірени", каже каблеграма, "що в Китаю не може бути порядку до того часу, по-

ки будуть існувати ці нерівні договори. Тому ми домагаємося перемир'я в нашому міжнародному положенню на основі рівності з іншими державами".

ГЕНЕРАЛ БОРОДІН ДОРАДНИКОМ КАНТОНСЬКОГО УРЯДУ.

Попередньо дорадником полуднево-китайського уряду був Американець Роберт С. Норман.

ЛОНДОН, 28. липня. — Делеша Райтера каже, що Росіянин, генерал Бородин, з'явився назначений дорадником кантонського уряду на місце Американця Роберта С. Нормана. Норман є з Окленд, Каліфорнія, був легальним дорадником небишника дра. Сун Ят Сена, голови кантонського уряду. Делеша каже, що найвища команда армії, флотії і возду-

шних сил Полудневого Китаю перейшла в руки Росії, однак не значуще, чи "білих" чи "червоних". (Так як при владі в Кантоні є тепер партія Гоміндан, основана Сун Ят Сеном, то з цього можна заключати, що полуднево-китайський уряд запросив на своїх дорадників військових знатоків з Радянського Союзу. — Ред.)

ВИЛ'ЯМ ДЖ. БРАЕН ПОМЕР В ДЕЙТОН НА МОЗКОВИЙ УДАР.

В неділю пополуноди, дня 26. липня, в Дейтон, Теннесі, помер нагло Вил'ям Дженнінгс Браен, який був головним свідоком прокуратурії проти Джана Т. Сквипса, судженого за наванчання еволюції. Лікарі ствердили, що причиною смерті була апоплексія (мозковий удар). В неділю рано, кілька годин перед смертю, Браен виголосив в методистській церкві свою останню публичну промову, а зглядно проповідь, в якій за-

кликав світ буквально привернути до себе "святло писма" проти загрози науки і модерної думки. Коли-б так нагла смерть постигла була котрогось з оборонців еволюції на процесі Сквипса, то без сумніву заслуженою смертю була апоплексія (мозковий удар). В неділю рано, кілька годин перед смертю, Браен виголосив в методистській церкві свою останню публичну промову, а зглядно проповідь, в якій за-

З ПРОЦЕСУ В ДЕЙТОН ВИСЛАНО ТЕЛЕГРАФОМ 2,000,000 СЛІВ.

Підчас недавнього голосного процесу проти Джана Т. Сквипса за наванчання еволюції в Дейтон, Теннесі, вислано телеграфічно з того міста до американських пресових агенцій і поодиноких газет більше як два мільйони слів.

В телеграфічному офісі в Дейтон працювало підчас процесу 20 осіб. Великий ню-Йорський дневник "Таймс" мав 5 своїх спеціальних телеграфічних ліній, якими надавали депеші в Дейтон 5 осіб, а других 5 осіб відбирали ці депеші в редакції "Таймса" в Нью-Йорку. Загалом на розправі в Дей-

тон було 100 американських кореспондентів і двох кореспондентів лондонських газет, які щодня вислали каблеграми до Лондону.

СЕЛЯНИ С.Р.С.Р. НА ДОПОМОГУ ІРЛЯНДІ. ДУЕЛІН, Ірландія, 27. липня. — Селяни Радянського Союзу прислали на допомогу голодуючим селянам в західній Ірландії дві і пів тисячі доларів. Допомогу передано на руки Ірландської секції Міжнародної Робітничої Допомоги.

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

3 БОРОТЬБИ МАЙНЕРІВ НА ЗАХОДІ.

ТЯЖКЕ МАТЕРІАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Перше, що зараз доводиться почути скрізь по майнерських місцевостях на заході, це парікання. Парікання майнерів на малу заробітну платню, на яку вони мусять згодитися після програми страйку і розбиття їхньої організації; парікання і бізнесмени, що не тільки не можуть стягнути довгів від майнерів, але ще й тому, що майнери не купують зараз та не витрачають грошей й на половину стільки, як перед страйком, бо мусять рахуватися з кожним центом.

Платню майнерам на заході обнижено скрізь, за винятком, здається, Кедомін, Лоскар і Мавтейн Парк, де ще працюють на старий контракт, що має теж невдовзі скінчитися, і знизка в пересічному вносить поперек два долари. Майнери дістають тепер в ріжних місцевостях від \$5.00 до \$5.60 на день, а працюють по 3, 4 і 5 днів на тиждень. Коли взяти на увагу високий кошт життя в майнерських околицях, який остяється на далі таксам, як був перед страйком, високі ціни на всі товари, то можна уявити собі, в якому положенні знизка платні поставила майнерів. Найгірше вийшли і найнижчу платню дістають майнери Ферні і Мішел, що перші відірвалися від Юнайтед Майн Воркерс оф Америка і пішли на угоду з власниками копалень вугля.

Помимо обидвох власників копалень, що після знизки платні можливо будуть пустити роботу в копальнях повним ходом, бо буде спроможні конкурувати з американськими достанціями вугля, не по всіх майнах праця йде стало й регулярно. В наслідок таких умовин многи майнери, особливо нежонаті, повиядили на схід, а то й до Злучених Держав; на місцях осталися переважно ті, що мають сімейства та свої хати, яким не легко переноситися з одного місця до другого.

ДИЗОРГАНІЗАЦІЯ, ХАОС І ПРИГНОБЛЕННЯ.

Попри тяжке матеріальне становище, поширилася на заході загальна дизорганізація, хаос і пригноблення. З одної організації 18. дистрикту Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, що об'єднувала ще до недавня всіх майнерів західної Алберти і Східної Британії Колумбії, за винятком Едмонтона й околиць, осталися тільки скілд в кількох майнерських кемпах на півночі (Кедомін, Лоскар, Мавтейн Парк, Футтіас і Меркол), де майнери працюють ще на контракти заклучені від імені цієї організації. Але й в тих кемпах організації Ю.М.В. так зневажлива через зраду і продажність її урядників, що й там по ній слід загине, як тільки вийде речинич контракт.

Загально-економічне положення на заході таке: Корбін, Б. К., Колмен, Блейрмор, Белью і Колгорст, Алта., об'єдналися в новий юніт — Майн Воркерс Юніон оф Канада, що її встановлено на конвенції в Бейрмор, 1. червня ц. р. Летбридж ще офіційно не прилучено до цієї юніт, але, наскільки відомо, там вирішено вже прилучитися до юніт. В Дромгелер майнери теж вирішили прилучитися до Майн Воркерс Юніон оф Канада, але Шерман, президент 18. дистрикту Ю.М.В.А., без відома майнерів, на власну руку, потайно заклучив з власниками тамошних копалень угоду від імені своєї організації, приймаючи значну знизку платні і власники копалень не хотять визнати нової юніт, через що майнери вийшли там на страйк і провадять зараз ваявату боротьбу. В Ферні і Мішел, Б. К., де копальні належать до одної і той самої вуглевої компанії, створено Британі Колумбія Майнерс Асоційейшн. В Гілкредст, Алта., немає зараз ніякої юніт. Кемпор, Нордгет і Тейбер не дають про себе чути і невідомо, що в них робиться. В копальнях коло Едмонтона істнує так звана Едмонтон енд Дистрикт Майнерс Федерейшн. Кедомін, Лоскар, Мавтейн Парк, Футтіас і Меркол, як вже вище згадувало, все ще ніби належать до Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, до кінця речинич контрактів.

Такий сумний стан організації під теперішню хвилю на заході. Тенішого порозуміння між істнующими майнерськими організаціями нема. Деякі з них зовсім не стараються, щоб порозумітися з другими організаціями, а урядники такої “компанійної юніт”, як в Ферні, отверто заявляють, що з ніким на дві милі поза Ферні не хотять й говорити. Це, розуміється, тільки граматичне повторювання думок копальняних урядників. Нині майнерські локальні організації часто роблять таке на власну руку, без порозуміння з організаціями других місцевостей, чим тільки збільшують хаос.

В виду такого положення не дивно, що серед майнерів панує загальне пригноблення. Це пригноблення у слабовдих викликає зневіру, апатичу а навіть якийсь страх. Для прикладу наведу ось такий дійсний випадок.

В Гілкредст стрінувся я зі знайомим. Розпитую про те, чому не організують юніт. Відповідають мені, що це ніяк не можливо, що в них “все тропало”. Один з них оповідає, як недавно тому на мітінгу один англійський товариш заклучив до організації і ніхто з присутних майнерів словом не відозвався. “На те — говорить цей знайомий — той англійський товариш сказав: “Прийде час, богазун, що ви будете мусяти руками й зубами боротися за збереження свого істнування”.

Слова англійського товариша так і переповні цей знайомий по англійськи. Другий-же, що стояв коло нього, сіпнув його за рукав і сказав: “Говори по українськи, бо це хто почує”.

Це було вечером, на дворі, скрізь було темно, а проте цей майнер боявся, щоб нашої розмови хтось не підслухав. А в день,

мені адяється, він, якався-б казгалі що небудь з нами говорить. Це так сказав один з останих українських майнерів в Гілкредст, де багатьох наших найкращих товаришів поставлено на чорну лістку і вони повиядили в інші місцевости. А що-ж говорити про Англію і прочіх?.. Між українськими майнерами звичайно таких мало, за те дажемо гірше справляється з майнерами інших народностей, між якими є багато компанійних підлизників і донощків.

ЗРАДА ШЕРМАНА І СПІЛКИ.

Головними винуватиками за теперішнє положення майнерів на заході є такі самі урядники 18. дистрикту Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, головню його-ж президент В. Шерман. Як не дивно це може видаватися, але Шерман і його спілчанки більше чим хто і що-небудь причинилися до розбиття майнерської організації і віддання майнерів на ласку й неласку власників копалень. Вони зрадили майнерів під час страйку умисно й з розумислом, і тепер плянують спільно з власниками копалень, як би не допустити майнерів до поновного з'організування.

Найкращим прикладом цьому може послужити хоч-би те, що роблять вони зараз в Дромгелер. Передбачаючи, що тамошні майнери покинуть Ю.М.В.А. і прилучаться до Майн Воркерс Юніон оф Канада, як це зробили майнери інших місцевостей після Шерманової зради, Шерман потайки заклучив на власну руку угоду з власниками копалень від імені Ю.М.В.А., погоджуючись на ганебну знизку платні. Власникам копалень це дуже вигідно і вони відмовилися заклучити угоду з майнерськими представниками, коли ті приїшли переговорувати від нової майнерської організації. Власники копалень сказали, що вони вже заклучили угоду з Ю.М.В.А. Майнери, довідавшись про підступну зраду Шермана, проголосили страйк. Шерман, його заступник Расн, разом з компанійними урядниками і провинціональною поліцією намагаються розбити цей страйк; примусити майнерів піти працювати на умовах Шерманової угоди. Тільки їм не вдається, бо дромгелерські майнери солідарно тримаються свого становища.

Це Шерманові і його спілці майнери записують провинку за пролиту в Дромгелер майнерську кров та за арешти кількох десятків майнерів і їхніх жінок, над якими зараз ведеться суд. Ні Шерман, ні Расн не сміють показатися між майнерами. Шерман урядую зараз в офісі вуглевої компанії в Дромгелер, а Расн сидить в Келгарі. Раз тільки Шерман стрінувся з майнерами і той раз був неспасливий, бо майнери побили його. За це кількох майнерів арештовано, а Шерман дається плінує з компанійними і поліційними урядниками, як зломити страйк.

Шерман пробував вербувати скібів, ніби то-членів Ю.М.В.А., компанія готовилася почати праця в одній копальні, але це не вдалося. Розгукнули в пресі вістку, що замовлення з провинції Онтаріо на вугіль в Дромгелер будуть скащовані, як що копальні не почнуть негайно працювати, але й це не помогло. Тепер думають над новими “триками”, які теж не вдаються, якщо тільки майнери в Дромгелер зможуть витримати страйк ще бодай кілька тижнів. А для цього вони потребують негайної допомоги, бо власних засобів у них немає.

Власники копалень ухватилися тепер за Ю.М.В.А. не тільки тому, що заклучили з Шерманом дуже вигідну їм угоду, але ще й тому, щоб не допустити майнерів заходу до об'єднання в одній організації. Підтримуючи тепер Ю.М.В.А., вони підтримують розбиття майнерських рядів. Вони знають, що в Ю.М.В.А. всі майнери вже не об'єдналися; коли-ж не стане тут й сілду по Ю.М.В.А., тоді всі майнери заходу, а то й сходу, раніше чи пізніше, напевно об'єдналися в Юніт Майнерських Робітників Канади.

МАЙН ВОРКЕРС ЮНІОН ОФ КЕНАДА — РЯТУНОК ДЛЯ МАЙНЕРІВ.

Власне створення Юніт Майнерських Робітників Канади, безперестанний зріст її членства і смілива боротьба майнерів в Дромгелер, це ті відривні і потішачі вішча, які кажуть сподіватися, що майнери не погодяться з теперішнім тяжким й прикрим положенням, але будуть проти нього боротися. Юніт Майнерських Робітників Канади, це єдина організація під теперішню хвилю, що здатна об'єднати всіх майнерів і повести боротьбу за відвоювання втрачених здобутків їхніх довголітніх амаган.

Почин цієї організації дав найсвідоміший і найенергійніший елемент серед майнерів в найбільш скрутну хвилю. Це був і в однійокій вихід в тому положенні, яке створилося після розбиття остального загального майнерського страйку на заході. В цьому члн не найбільша заслуга свідоміших українських майнерів. Тепер найважніші завдання всіх свідоміших майнерів — підтримати страйкуючих майнерів в Дромгелер і здуку всіх локальних майнерських юніт з цю новою майнерською організацією — Майн Воркерс Юніон оф Канада. Вислід боротьби в Дромгелер дуже важлив, бо він вирішить, чи буде там одна солідна організація, чи дві немічні, з многими майнерами позаним, чи остаточно не буде організації, тільки Шерман буде через компанійний офіс колектувати вкладки для себе і своїх спілчанків. Нехай-же об'єднання всіх локальних юніт з Майн Воркерс Юніон оф Канада не тільки загордить стежки Шермановій зрадливій кирині, але зміцнить силу всіх злучених в ній майнерів.

Українські товариші майнери з кожної майнерської місцевости і кемпи повинні подати до нашого часопису відомости про положення на місцях для інформації товаришів майнерів в інших місцевостях і кемпах. Крім цього повинні товариші теж дати про те, щоб їхня організація прилучилася до Майн Воркерс Юніон оф Канада, а де немає ніякої юнітної організації, там треба подати про створення локалю М.В.Ю.К. Не жаль, поки хтось зробить початок, бо той “хтось” буде ждати на вас і організації не буде.

Колмен, Алта.

П.

“ГОЛОС ФОРДА — ГОЛОС БОЖИЙ”.

Колись говорили: “Голос народа — голос божий”. Це тоді, коли демократія ще горобукалася. Коли-ж ший світ зівстав поділений капіталістами на сфери впливів, коли капіталістичні синдикати забрали монополію на економічне і політичне життя у всіх країнах, тоді вже “голос народа — голос божий” перемінняє на “голос капіталу — голос божий”. А що на чолі капіталістичних об'єднань стоять, звичайно, одиниці (в Америці Морган, Рокфеллер, Форд), то вони й говорять як боги.

В індустрії Форд, наприклад, каже: купую 200 кораблів, які будуть пересікати моря і океани, розвозачи мої товари по цілому світі. Своім матросам платитиму дороще, чим всі інші компанії платять, бо хто дороще платить, той більше заробляє. Форд заікавлений також і в шкільній справі Злуч. Держав. Він каже, що коли-б він безпосередньо контролював американську шкільну систему, він у всіх школах країни запровадив би лише одну мову — англійську, яка є світовою мовою. Зробив би він це в інтересі науки, винаходів і промислу та в інтересі всесвітнього

миру. Бо ріжніці мови витворюють ріжніці думок, амбіції і методів. Ріжніці мови є кождою в розвизковій техніці і індустрії.

Мова мусять бути тільки англійська, бо, каже Форд — “англійська мова є світовою зброєю індустрії, колонізації і приносить добробут для людей всіх клас. Це є світова мова. Світ прийняв її тому, що справедливість, свобода, добробут і нагода мають вище значення в англійській мові, чим в якій небудь іншій”.

Форд, як видно, віміє не тільки провадити, індустрію, але віміє й говорити. Він знає, чо-го хоче.

Тільки-ж, приглядаючись до останніх подій в Китаю, Афганістані, Курдистані та до того, що діється в маленських державах навколо Радянського Союзу під проводом Чемберлейна, який говорить англійською мовою, щось тяжко повірити, щоб англійська мова служила всесвітньому мирові тоді, коли нею говорить Чемберлейн і Форд.

“ПАТЕНТОВАНІ СПОСОБИ”.

(На увагу “Українському Голосові” і всім українським “патріотам”, на еміграції суцхим.)

(Стаття для “У.Р.В.” з Радянської України.)

(Докічення.)

Всі річи, які заслужили увагу емігрантської преси, викривають переважно лише негативні боки нашого життя, бо писались вони з часів, як що не з початку доби мирного будівництва, то з кінця військового комунізму.

Як і треба було чекати, нідоно і є оповідань, хоч-би “Кіт у чоботях” того-ж М. Хвильового, не дивлячись на те, що воно є досягненням в новій літературі, на сторонах емігрантської преси, не з'являлось і буде певні, що й не з'явиться. Бо пощо сповіщати когось про якісь там позитивні сторони радянського життя.

Але час йшов, а “патентовані способи” — навіть і цей не досягає своєї мети. Боючись, що спонтанічний емігрант буде читати й розуміти ці оповідання так, як і треба їх розуміти, а не як-би-цього хотілось нашим “землячкам” із виденських і празьких кавярень, а може випробовуючи останнє “патентоване средство”, канадська газета “Український Голос” вирішила зайнятися тумаченням цих творів. В 18. числі 1925 р. вона під заголовком “З комуністичного раю” вміщає теж оповідання Петра Панча: “Зелена Трясовина”, подаючи лише “важливі й характернісімія місця дослівно”.

Ці “характернісімія місця”, на смиканні із окремих речень і фраз, на думку автора статті Буй-Тура, відображають той “твердий горіх для більшовиків”, на яку вони здається поломлять свої зуби”.

Довожий пані Буй-Тури, Донцові й інші Смердякови, хоч ви й гадаєте, що обернувши оповідання, яке таверує обивательщину (“Зелену трясовину”) в тугу по “зеленій трясовині” ви досягли “патентованого способу”, на якуому “здається більшовики поломлять зуби”, але ви жорстко помиляєтеся і я мушу вас без жалю розсочарувати.

Ви, п. Буй-Тур, коментуючи мій діялог, де мати, надякана мішанка, відговорює Олега виступати на мітінгу — щоб не вбили, — від себе додаєте: “Видно, як безпечно в українському сезі провадиться більшовицьку агітацію”.

Щира правда вельможні панове. Оповідання малює часи 1922 р., коли це не все сміття було вимістене з Радянської України. Ті що залишилися від нас ретельно допомагали нам і словом і ділом, вони брались в нестямі і за автокефальні хрести і за обрізники, аби врятувати те “старє” (яке й ви там десь рятуйте), ті “гопакки”, ті “герани” й занавіси на вікнах ту ширі й ультра-мішанську жовтоблакитну малоросійщину, яку приїщали вам “Провсвіта”. Були серед них і вчителі. Одні більше, другі менше шкодили казковому походові соціалістичної революції; бу-

сіб” знову не краще “лозінг-ського”.

Шукайте іншого! Петро Панч, Харків, 2. липня 1925.

КОЛЮЧКИ.

В Парижі перед судом станила російська княгиня Оболенська, яка вкрала своєї служниці дорожничности і продала за три тисячі франків.

Суд судив, розбирав і прийшов до заклучення: більшовики забрали всі маєтки княгині, тому нема нічого в тому страшного, що княгиня вкрала річи своєї служниці і присудив, щоб княгиня заплатила 100 франків кари.

Князі, графи, капіталісти рабують працюючих і їх працю, все, що вони своїми молозями випродували — і коли робітник візьме кусок заліза чи поліно дров, то панський поліцій страйке в него з револювера. Коли годливий робітник вкраде кусок хліба, його судять за це на роки тюрми. А книжину за злодійство судять на 100 франків кари.

Скаржаться Назарукові січовики, що “Січ” дуже маленька газета. А Назарук їм відповідає:

“Пресовий фонд, що ми одержуємо, йде переважно на сплату машин, а газети побільшити нема за що”. Радимо січовикам не давати на пресовий фонд, бо сам Назарук каже, що “газети побільшити нема за що”. Скільки-б ви Назарукові не давали, то ні машин не сплатите, ні газети не побільшите.

Тришки з філософії: “Укр. Голос” з 22 липня в редакційній статті пише: “Оскільки наше положення не поправляється, то воно гіршає... Світ йде вперед і коли ми не йдемо вперед зі світом, то лишаємося з задю”. А Кузьма Прутков сказав: “Як плюєш з моста в воду, то слухай, чи голосні хляпи... І дивись, як від них роздощиться хвиля. Бо иніакше зовсім не цікаво буде плювати”.

“Укр. Голос” каже: “Світ йде вперед і коли ми не йдемо вперед зі світом, то лишаємося з задю”.

Виходить, що ми жинемо не на світі, але десь поза світом... Світ пішов собі вперед, а ми лишилися з задю. Люде добрі, де ми?

Андрій Сліпченко в Вінніпегу, а дописує до “Укр. Голосу” аж з Харбина (Харбін в Китаю).

Довідуємося з “Кан. Українія”, що мітрополит Шептицький запровадив в Галичині цензуру над пописькими творами. “Від тепер не вільно духовенству публікувати друком нічого з області релігії і навіть світських наук без попереднього дозволу вищої церковної власти, так само не вільно редагувати часописів”, каже “К. У.”

“Кан. Українець” це похваляє. А як робітничо-селянський уряд не дозволяє слугам капіталу видавати своєї літератури в Радянському Союзі, то “Кан. Українець” плаче. Не плаче, панове, він-бє вас другим кінем вано-ж “Кан. У.”

Бувший міністер в гетьманськом уряді Скоропадського Борис Бутенко, після уладку гетьмана, пішов до Колчака, від Колчака шлявся ріжними шляхами. І голодував, а тепер в Будапешті шлюсаром, працює у варстаті. І каже, що аж тепер “почуває себе вдоволенням з життя й долі”.

Дай боже, щоб міністри всіх шляхів пішли такими шляхами, а тоді будуть вдоволені не тільки вони, але й ті, над якими вони міністрували. Куркулєнко.

